

Talouspolitiikan arviointineuvoston arvio Julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2021-2024

Valtiovarainvaliokunta

8.5.2020

Jukka Pirttilä

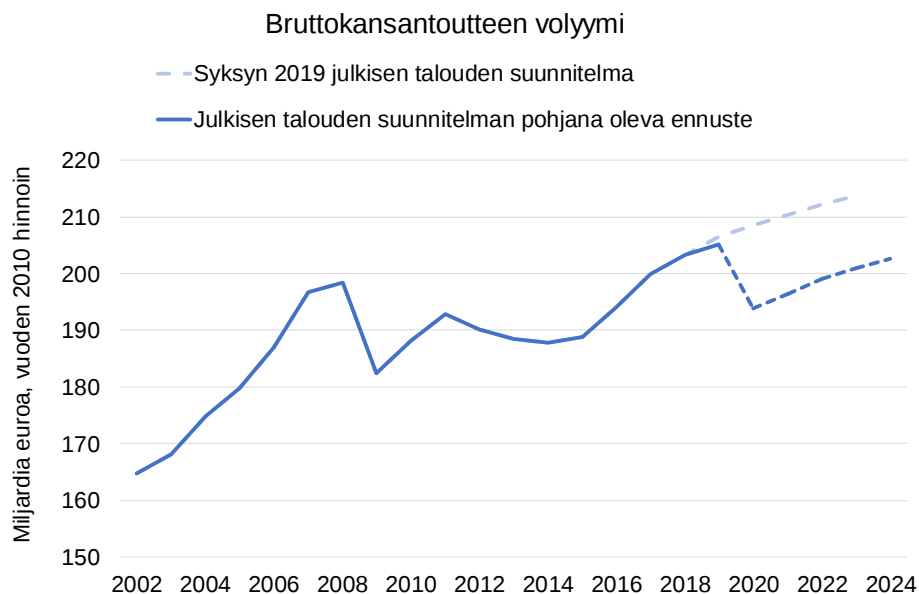
Julkistalouden professori, HY ja VATT

Talouspolitiikan arviointineuvoston vpj.

Kommentin sisältö

- Koronakriisi: kuinka pysyvä vaikutus taloudelle?
- Finanssipolitiikan linja: toimien vaikutus tasapainoon lähivuosina
- Mitä merkitsee pitkän ajan tasapainolle?
- Arvioitamme

Onko kyseessä pysyvä muutos?

Lähteet: Julkisen talouden suunnitelma vuosille 2020-2023 ja Julkisen talouden suunnitelma vuosille 2021-2024.

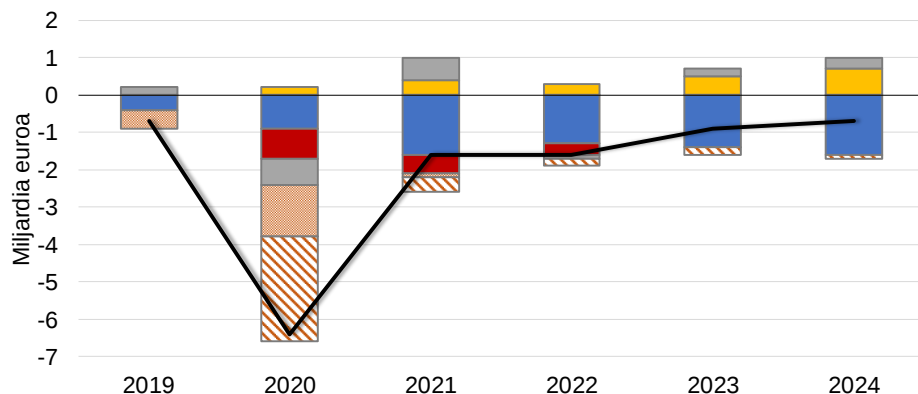
- Päivitetty ennuste viittaa talouden pysyvään muutokseen
 - Rakenteellinen työttömyys kasvaa
 - Kasvanut alijäämä muuttuu rakenteelliseksi
- VM:n ennusteen viesti perustuu lyhyeen häiriöön, mutta luvut viittaavat pysyviin tuotannon menetyksiin.
- Tärkeää, koska
 - Tilapäisiin häiriöihin vastataan tilapäisillä tukitoimilla
 - Pysyviin muutoksiin joudutaan sopeutumaan

Kriisitoimet kasvattavat alijäämää kuluvana vuonna

Tulevina vuosina rahoitusasemaa heikentää verotulojen pienentyminen

Päätösten vaikutus julkisyhteisöjen rahoitusasemaan

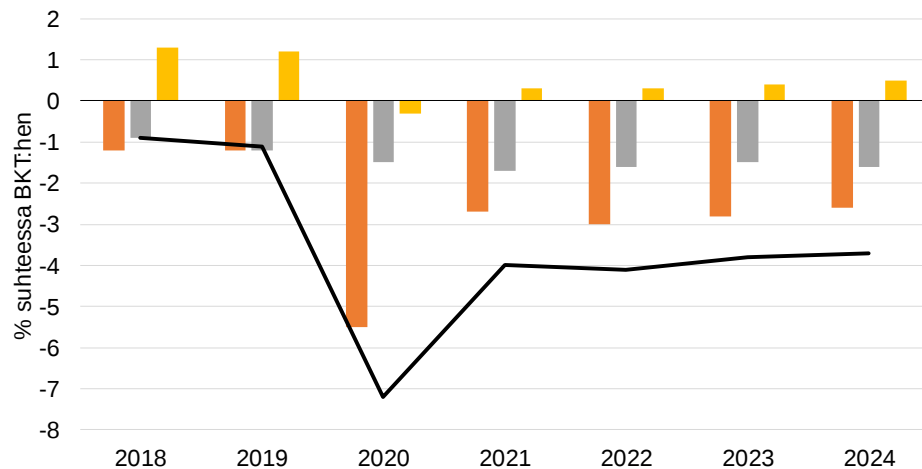
- Koronavirustilanteesta johtuvat määrärahalisäykset
- Muutokset sosiaaliturvamaksuissa (ml. väliaikainen TyEL-maksualennus)
- Muiden päätösten vaikutus yhteensä
- Valtion tuloja muuttavat päätökset
- Tulevaisuusinvestoinnit
- Muutokset valtion määrärahoissa
- Yhteensä

Lähteet: Julkisen talouden suunnitelma ja Talouspolitiikan arviointineuvoston laskelmat.

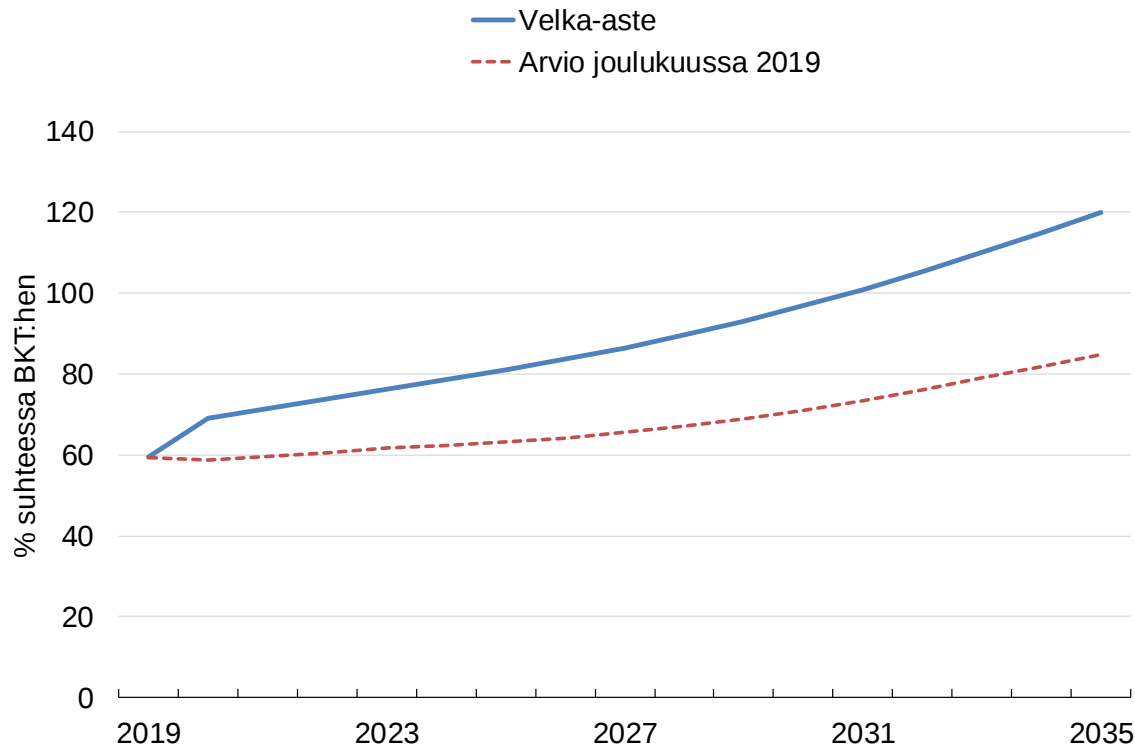
BKT:hen suhteutettu alijäämä jää syväksi

- Valtionhallinto
- Paikallishallinto
- Työeläkelaitokset ja muut sosiaaliturva rahastot
- Julkisyhteisöt yhteensä

Lähde: Julkisen talouden suunnitelma.

Alijäämien jäädessä rakenteelliseksi julkisyhteisöjen velka-aste lähtee nopeaan kasvuun

Kestävyysvaje:
kasvaa 1,5-2 %-yks

Lähde: Talouspolitiikan arviointineuvosto.

Huomioita julkisen talouden suunnitelmasta

- Valitut tukitoimet (yritysten rahoitus- ja suora tuki, työttömyysturvan laajennus) erittäin perusteltuja
- Elvytystä ei tarvita kriisin akuutissa vaiheessa, mutta valmius siihen tulee säilyttää, jos kasvu toipumisvaiheessa jää liian vaisuksi
- Varovaisuus säilyy taloudessa rajoitustoimien poistamisen jälkeenkin
 - Loppukysyntää on pyrittävä tukemaan poistamalla epidemiatilanteeseen liittyvää epävarmuutta mahdollisimman paljon
- Jossakin vaiheessa tukitoimet voidaan joutua muuttamaan rakennemuutokseen sopeutumiseen
- Menolisäykset sopivat heikentyvään kysyntätilanteeseen aiemmin arvioitua paremmin
 - kritiikki kertaluonteisten menojen sisältöön pätee yhä
- Väistämätön seuraus: julkisen talouden voimakas lisävelkaantuminen

Arvio julkisen talouden linjasta

- Kestävyysvajeen takia tarvitaan työllisyyttä ja kasvua tukevia toimia sekä lyhyellä että pidemmällä aikavälillä.
- Hallituksen tulisi määritellä julkisen talouden hoidon tavoitteet uudelleen kriisin tasaannuttua
- Koronakriisin tuoma lisävelka ja pahentunut kestävyysvaje tulee hoitaa uskottavilla toimilla, joista päätetään viipymättä ja jotka parantavat olennaisesti julkista taloutta keskipitkällä aikavälillä
 - Parlamentaarinen keskustelu tarpeen